Lietas arhīva Nr. SKA-0864-13

LĒMUMS

Rīgā 2013.gada 8.oktobrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore V.Krūmiņa
senatore D.Mita
senators J.Neimanis

rakstveida procesā izskatīja SIA „SĒFL" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2013.gada 19.jūnija lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt SIA „SĒFL" pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvalde ar 2013.gada 27.marta lēmumu, pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 25.[1]pantu, dzēsa pieteicējas SIA „SĒFL" pievienotās vērtības nodokļa pārmaksu. Izskatījis pieteicējas sūdzību, Valsts ieņēmumu dienests ar 2013.gada 7.jūnija lēmumu atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu.

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot atzīt par prettiesisku Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 7.jūnija lēmumu.

[3] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis atteica pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu. Tiesneša lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Iestādes lēmums dzēst pārmaksātās nodokļu summas tiek pieņemts, kad nodokļu maksātājam vairs nav tiesību prasīt pārmaksāto nodokļu summu atmaksāšanu vai novirzīšanu. Līdz ar to lēmums dzēst valsts budžetā ieskaitāmo nodokļu pārmaksas nerada tiešas tiesiskas sekas pieteicējai un nav ne iestādes faktiskā rīcība, ne administratīvais akts, bet ir iestādes iekšējs lēmums, kas ir vērsts uz iestādes iekšējās organizācijas sakārtošanu. Tiesiskas sekas lietās par nodokļu pārmaksas atmaksu rada lēmums, ar kuru nodokļu pārmaksas atmaksa atteikta, nevis lēmums, ar kuru nodokļu pārmaksa dzēsta.

[3.2] Lai arī pieteicēja ir norādījusi, ka par tiesībām saņemt pievienotās vērtības pārmaksas atmaksu šobrīd ir strīds, kurš tiks izskatīts Administratīvajā rajona tiesā, iepazīstoties ar Tiesu informācijas sistēmā esošo informāciju, nav konstatējams, ka, pamatojoties uz pieteicējas pieteikumu, tiesā būtu ierosināta administratīvā lieta par pārmaksas, kura dzēsta ar 2013.gada 7.jūnija lēmumu, atmaksu.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu pieteicēja iesniedza blakus sūdzību. Tā pamatota ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Lēmums par pārmaksātā nodokļa dzēšanu ir iestādes faktiskā rīcība.

[4.2] Tiesa, liedzot pieteicējai iespēju pārsūdzēt iestādes lēmumu šajā lietā, rada precedentu, kura rezultātā tiek ierobežota pieteicējas iespēja kontrolēt iestādes nelikumīgo darbību, nenovirzot pieteicējas nodokļa pārmaksu nodokļu parādu segšanai.

[4.3] Likumdevēja griba, ieviešot normas par nodokļu pārmaksu dzēšanu, bija dzēst pārmaksas, kuras nav atprasītas un kuras nevar novirzīt citu nesegto nodokļu parādu segšanai, nevis dzēst pārmaksas termiņa notecējuma dēļ.

[4.4] Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors, izskatot citas sabiedrības ar ierobežotu atbildību sūdzību par nodokļu pārmaksas, kurai bija iestājies likumā noteiktais trīs gadu noilgums, dzēšanu, ar 2013.gada 13.jūnija lēmumu Nr.22.7/L-15079 atcēla sākotnējo lēmumu daļā par pārmaksas dzēšanu tādā apmērā, kādā tā nebija novirzīta citu nodokļu parādu segšanai pirms piespiedu piedziņas uzsākšanas, kā to paredz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta otrā daļa. Tādējādi iestāde paudusi nostāju par konkrēto tiesību normu piemērošanas kārtību, nosakot, ka uz pārmaksu, kas nav novirzīta saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 26.panta otro daļu, nav attiecināmi un piemērojami šā likuma 25.[1]panta 1.punkta nosacījumi.

Motīvu daļa

[5] Lietā atzīts, ka pieteicēja ir nokavējusi likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktā noteikto termiņu nodokļa pārmaksas pieprasīšanai, tāpēc Valsts ieņēmumu dienests pieteicējai dzēsta pievienotās vērtības nodokļa pārmaksu, pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 25.[1]pantu. Administratīvās rajona tiesas tiesnesis atzinis, ka lēmums par nodokļa pārmaksas dzēšanu pats par sevi pieteicējas tiesības un tiesiskās intereses neskar, tādēļ nav administratīvais akts.

Senāts atzīst pirmās instances tiesas tiesneša lēmumā ietverto pamatojumu par pareizu (*sal. Senāta 2013.gada 29.aprīļa lēmuma lietā Nr.SKA-540/2013 7.punktu un 2013.gada 15.augusta lēmuma lietā Nr.SKA-839/2013 8.punktu*) un pietiekamu, tāpēc atbilstoši Administratīvā procesa likuma 286.panta trešajai daļai tam pievienojas.

[6] Pieteicējas blakus sūdzība ir balstīta uz argumentiem par tās pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas nenovirzīšanu nodokļu parādu segšanai.

No pieteicējas pieteikuma Administratīvajai rajona tiesai redzams, ka pieteicēja tiesā nav vērsusies par Valsts ieņēmumu dienesta rīcības, nenovirzot pieteicējas pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas nodokļu parādu segšanai, atzīšanu par prettiesisku. Pieteicēja pieteikumā tiesai ir iebildusi

par nodokļa pārmaksas dzēšanu kā tādu, un minētais prasījums formulēts pietiekami skaidri. Nav pamata uzskatam, ka pieteicēja (juridiskā persona) nespēja noformulēt savu prasījumu, tāpēc tiesai, ievērojot Administratīvā procesa likuma 103.pantā nostiprināto objektīvās izmeklēšanas principu, bija pienākums interpretēt pieteikumu kā pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta rīcības, nenovirzot pieteicējas pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas nodokļu parādu segšanai, atzīšanu par prettiesisku. Tā kā pieteicēja nav vērsusies tiesā ar iepriekš minēto prasījumu, blakus sūdzības argumenti par nodokļa pārmaksas nenovirzīšanu nodokļu parādu segšanai šīs lietas ietvaros nav vērtējami.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

nolēma

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2013.gada 19.jūnija lēmumu, bet SIA „SĒFL" blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore V.Krūmiņa

Senatore D.Mita

Senators J.Neimanis